

Dosarul nr. 3ra-1121/22
2-21064818-01-3ra-31102022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul central (jud: V. Hrapacov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: A. Mironov, L. Caraianu, D. Fujenco)

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov împotriva Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, terț Primăria or. Vulcănești cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respins apelul depus de avocatul Vitali Covaliov în interesele lui Evgheni Malicev împotriva hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul central,

c o n s t a t ă:

La data de 27 aprilie 2021 Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, terț Primăria or. Vulcănești cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov a invocat că, la data de 01 martie 2021 s-a adresat către directorul Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești cu cerere privind înscrierea fiului său, XXXXX, născut la XXXXX, la Grădinița de Copii nr.1 din or. Vulcănești, pentru primirea învățământului preșcolar. Însă, prin decizia directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești din 01 martie 2021 cererea i-a fost respinsă pe motiv că, copilul nu este vaccinat, fiind invocate prevederile

art. 52 alin. (6) din Legea nr. 10 din 03 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.

Reclamantul a apreciat acțiunile directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, ca fiind ilegale și discriminatorii, invocând că, în conformitate cu articolele 13, 15, 20, 23, 24 și 25 din Codul educației și articolele 2, 3, 6 și 10 din Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, primirea învățământului preșcolar este obligatoriu.

Reclamantul a menționat că, la data de 16 martie 2021 s-a adresat către Primărul or. Vulcănești și a solicitat anularea deciziei directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești din 01 martie 2021 privind respingerea cererii de înscriere a fiului XXXXX la Grădinița de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, cu înscrierea copilului la Grădinița de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, pentru primirea învățământului preșcolar obligatoriu, însă până în prezent, nu a primit niciun răspuns.

Făcând referire la art. 7 lit. a), art. 13 alin. (1) – (3), art. 15 alin. (1) lit. b), art. 20 alin. (1) lit. a), art. 23 alin. (1) – (3) lit. b), art. 25 alin. (1) din Codului educației, art. 2 alin. (1) art. 6 și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, reclamantul a relevat că, decizia directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești 01 martie 2021 privind refuzarea înscrierii copilului la Grădinița de Copii nr. 1 din or. Vulcănești este ilegală, contravine prevederilor legislației în vigoare și poartă un caracter discriminatoriu.

În acest context, reclamantul a făcut referire la art. 52 alin. (6) din Legea nr. 10-XVI din 03 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și a invocat că, argumentele directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, menționate în decizia contestată sunt neîntemeiate.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești din 01 martie 2021 privind respingerea cererii din 01 martie 2021 de înscriere a fiului XXXXX, la Grădinița de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, pentru primirea învățământului preșcolar obligatoriu, obligarea directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești de a-l înscrie pe XXXXX la Grădinița de Copii nr. 1 din or. Vulcănești, pentru primirea învățământului preșcolar obligatoriu.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul central cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov împotriva Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești privind anularea deciziei directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești din 01 martie 2021 cu privire la respingerea cererii reclamantului Evgheni Malicev din 01 martie 2021 de înscriere a fiului XXXXX, născut la XXXXX, la Grădinița de Copii nr. 1 din or. Vulcănești pentru primirea învățământului preșcolar obligatoriu și obligarea directorului Grădiniței de Copii nr. 1 din or. Vulcănești de a-l înscrie pe XXXXX, născut la XXXXX, la Grădinița de Copii nr.1 din or. Vulcănești, pentru primirea învățământului preșcolar obligatoriu, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 81, 89-93).

Invocând ilegalitatea și netemeinicia hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul central, la data de 22 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, și la data de 27 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal,

Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă acțiunea înaintată de Evgheni Malicev (f.d. 82-84, 86-88).

Hotărârea motivată din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul central a fost notificată lui Evgheni Malicev la data de 10 martie 2022, și reprezentantului acestuia, avocatului Vitali Covaliov, la data de 11 martie 2022, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție, anexate la materialele cauzei (f.d. 97, 102).

La data de 21 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov a depus motivarea apelului (f.d. 104-108).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind depus în termen apelul lui Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov împotriva hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul central.

Prin decizia din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost respins apelul depus de avocatul Vitali Covaliov în interesele lui Evgheni Malicev împotriva hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central (f.d. 140, 141-149).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a invocat că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 30 octombrie 2018 pentru controlul constituționalității art. 52 alin. (6) din Legea nr. 10 din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și a pct. 21 subpct. 1) lit. e) din Programul național de imunizări pentru anii 2016 – 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1113 din 06 octombrie 2016 cu privire la aprobarea Programului național de imunizări pentru anii 2016 – 2020, au fost recunoscute constituționale prevederile art. 52 alin. (6) din Legea nr. 10 din 03 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, în măsura în care nu le sunt aplicabile copiilor în privința cărora există contraindicații medicale argumentate și documentate, precum și prevederile pct. 21 subpct. 1) lit. e) din Programul național de imunizări pentru anii 2016 – 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1113 din 06 octombrie 2016.

Instanța de apel a menționat că, în conformitate cu punctele 61 – 66 din Hotărârea Curții Constituționale nominalizate, refuzul vaccinării unui copil în privința căruia nu există contraindicații în acest sens nu atrage doar interdicția legală de admitere a acestuia în colectivități și în instituțiile educaționale și de recreere, ci și riscul îmbolnăvirii lui. Afectarea sănătății acestuia manifestă efecte negative și în privința altor drepturi ale sale. Inclusiv sănătatea ființei umane face posibil exercițiul liber al celorlalte drepturi ale ei. Aici, se are în vedere libertatea internă a persoanei, adică libertatea psihologică și fizică a persoanei care îi alimentează bucuria de a trăi.

De asemenea, instanța de apel a relevat că, potrivit Hotărârii Curții Constituționale enunțate, există copii, cărora le este contraindicată vaccinarea, dar care pot fi admiși în colectivități și în instituțiile educaționale și de recreere. Sănătatea acestor copii este periclitată de o eventuală admitere în aceste colectivități și instituții a copiilor nevaccinați, în privința cărora nu există contraindicații în acest sens și care ar putea fi purtători de boli transmisibile. Nu se pot ignora consecințele acțiunii unui individ asupra semenilor săi inocenți. În acest caz, drepturile persoanei nu sunt exercitate într-un vid existențial, ci într-o societate organizată. Totodată, este necesară fortificarea unei imunități de grup. Efectul imunității de grup reduce

eventualitatea îmbolnăvirii indivizilor. Cei care refuză imunizarea sunt și ei beneficiari ai imunității de grup, pentru că se bucură de traiul într-o comunitate protejată de boli. Refuzul unor părinți de a permite vaccinarea copiilor lor în privința cărora nu există contraindicații subminează această imunitate de grup. Interzicerea admiterii acestor copii în colectivități și în instituțiile educaționale și de recreere reprezintă un impuls pentru abandonul concepției potrivit căreia drepturile parentale ar semnifica un drept de proprietate asupra copiilor. Părinții care nu acceptă vaccinarea copiilor lor în mod nejustificat procedează ca într-o „tragedie a bunurilor comune”, în care fiecare individ pornit să acționeze doar în interesul propriu prejudiciază interesul comun. Restricția admiterii în colectivități și în instituțiile educaționale și de recreere a copiilor nevaccinați, dar care pot fi vaccinați, nu reprezintă o măsură foarte drastică în privința dreptului la educație și a dreptului la respectarea vieții private. Copiii părinților care nu vor ca aceștia să fie vaccinați, deși nu există contraindicații în acest sens, au la dispoziție metode alternative de învățare. De asemenea, din punctul de vedere al recreerii copiilor părinților care nu vor ca aceștia să fie vaccinați, deși nu există contraindicații în acest sens, exercițiul vieții private sociale nu reprezintă un aspect central al dreptului lor la respectarea vieții private. Statul Republica Moldova are un interes constrângător de a proteja copiii de bolile transmisibile, care constituie un pericol la adresa sănătății și a vieții lor. Statul Republica Moldova are, de asemenea, un interes constrângător de a proteja sănătatea publică, implicit sănătatea celor care nu pot fi vaccinați din motive justificate. Revendicările părinților care vor ca copiii lor nevaccinați și care pot fi vaccinați să poată participa la viața socială a comunității, prin admiterea în colectivitățile și în instituțiile educaționale și de recreere, au o pondere importantă, însă care nu depășește ponderea protecției sănătății publice. Iar, tratamentul diferențiat al copiilor vaccinați, în comparație cu copiii nevaccinați, dar care pot fi vaccinați, din perspectiva admiterii lor în colectivități și în instituțiile educaționale și de recreere este, din acest punct de vedere, justificat în mod obiectiv și rezonabil.

Instanța de apel a menționat că, la data de 08 aprilie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat o hotărâre în favoarea vaccinării obligatorii, și anume cauza Vavricica și alții împotriva Republicii Cehe 47621/13, 3867/14, 73094/14.

Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că, prin vaccinarea obligatorie, interesele publice prevalează asupra celor personale. Scopul vaccinării obligatorii este protejarea tuturor copiilor de boli grave prin vaccinare sau formare a imunității colective. Aceste măsuri sunt în proporție rezonabilă cu scopurile legitime urmărite de stat, care, prin vaccinare obligatorie forțată, nu depășește limitele evaluării (aproximative). În consecință, aceste măsuri pot fi considerate necesare într-o societate democratică.

Prin urmare, instanța de apel a relevat că, luând în considerare drepturile copilului, inclusiv drepturile altor copii din instituția preșcolară, precum și normele aplicabile de drept naționale și internaționale, instanța de fond întemeiat a respins acțiunea înaintată de Evgheni Malicev.

La data de 29 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel,

cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă acțiunea înaintată de Evgheni Malicev (f.d. 163-167).

În susținerea recursului, recurentul a invocat motivele de fapt și de drept indicate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia instanței de apel pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Subsecvent, invocând dispozițiile articolelor 13, 15, 20, 23, 24 și 25 din Codul educației și articolelor 2, 3, 6 și 10 din Legea nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, recurentul a menționat că instanța de apel la emiterea deciziei contestate nu a ținut cont de prevederile legale enunțate în cererea de chemare în judecată și a aplicat eronat legea.

La data de 01 noiembrie 2022 în adresa intimetei Grădiniței de Copii nr.1 din or. Vulcănești și a persoanei terțe Primăriei or. Vulcănești a fost expediată copia recursului depus de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 170).

Deși, intimata Grădinița de Copii nr. 1 din or. Vulcănești a recepționat recursul depus de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei, aceasta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs (f.d. 171).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la data de 30 iunie 2022 (f.d. 140, 141-149).

La materialele cauzei nu se atestă date, care ar confirma notificarea dispozitivului deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat recurentului Evgheni Malicev sau reprezentantului acestuia, avocatului Vitali Covaliov.

Decizia motivată din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost notificată recurentului Evgheni Malicev la data de 11 august 2022, iar reprezentantului acestuia, avocatului Vitali Covaliov la data de 15 august 2022, fapt confirmat prin avizele de recepție, anexate la materialele cauzei (f.d. 160, 162).

La data de 29 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat (f.d. 163-167).

Astfel, recursul depus de către Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva

Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov.

În conformitate cu art. 230 și 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Evgheni Malicev, reprezentat de avocatul Vitali Covaliov se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan